ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Τεῦχος 159 Ἰούλιος - Αὔγουστος 2016

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
Ι. ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ
ΜΕΤΟΧΙΟΥ Ι. ΜΟΝΗΣ ΜΑΧΑΙΡΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:
π. Ἀνδρέας Ἀγαθοκλέους

Τ.Θ. 42036, 6530 Λάρνακα - Κύπρος
Τηλ: 99607871, Φαξ: 22991545

www.isagiastriados.com

ΤΕΥΧΟΣ 159
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2016

ISSN 1019-5181

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Ζαφείρης Δημητρίου & Υιός Λτδ
Λάρνακα

Κάνουμε ἕνα λάθος ὅλοι μας ὅταν, στή θεολογία μας, στό κήρυγμά μας, στίς παραινέσεις μας, μεταφέρουμε καί μετατοπίζουμε τή δικαίωση τῶν φτωχῶν, τῶν ἀδυνάτων καί τῶν ἀδικημένων στήν αἰώνια ζωή. Καί αὐτό βέβαια τό κάνουμε ἀσυναίσθητα, ἀλλά ἐκ τοῦ πονηροῦ, διότι ἔτσι ἀποποιούμαστε τήν προσωπική μας εὐθύνη καί τό χρέος τῆς ἀγάπης πρός τούς ἀδελφούς μας. Καί ναί μέν ἐκεῖνοι θά δικαιωθοῦν, ἐμεῖς ὅμως θά κριθοῦμε. Ἡ Ἐκκλησία θέλει νά σωθεῖ ὁ ἄνθρωπος καί νά ζήσει αἰώνια, ἀλλά ἡ αἰώνια ζωή ἀρχίζει ἐδῶ καί τώρα, γιατί ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ παρουσία τῆς αἰώνιας Βασιλείας στόν κόσμο καί ἡ ζωή ἤδη πολιτεύεται. Ἡ Ἐκκλησία δέν περιμένει τόν ἄνθρωπο νά πεθάνει γιά νά τόν ἀναστήσει, ἀλλά τοῦ χαρίζει τή ζωή τῆς Ἀνάστασης ἀπό τώρα. Ἑπομένως ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί κατά συνέπεια καί τῶν μελῶν της εἶναι ἡ ἄσκηση τῆς ἀγάπης. ❖

π. Χρῆστος Ζαχαράκης

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Παναγία ἡ Κυκητίσα, 16ος αἰώνας. Ἐκκλησία Τιμίου Σταυροῦ, Πεδουλάς

ΠΑΝΑΓΙΑ: Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Χωρεπισκόπου Ἀμαθοῦντος Νικολάου

Δέν ὑπάρχει ἄλλο πρόσωπο μέσα στόν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας μας, πού νά ἔχει ὑμνηθεῖ τόσο καί νά ἔχει ἐκφραστεῖ τό μεγαλεῖο, ἡ ἁγιότητα καί ἡ ζωή του ἀπό τούς πατέρες τῆς ἐκκλησίας μας, ὅσο αὐτό τῆς Παναγίας μας.

Ἡ Παναγία, ἡ ταπεινή κόρη τῆς Ναζαρέτ μέ τήν ταπείνωσή της, τή σωματική καί ψυχική καθαρότητά της καί τήν ὑπακοή της στό θέλημα τοῦ Θεοῦ γίνεται ἡ Πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν καί ἡ Χώρα τοῦ Ἀχωρήτου, ὅπως τήν ἁγιογραφοῦμε στήν ἁψίδα τοῦ ἱεροῦ βήματος, ὅπου χώρεσε μέσα της τόν ἀχώρητο καί παντοκράτορα Θεό. Ἡ Παναγία μας ἔγινε συνεργός τοῦ Θεοῦ εἰς τό ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Δέν ἔφερε στόν κόσμο ἕνα μεγάλο ἄνδρα, πού μέ τίς φιλοσοφίες καί τίς ἰδεολογίες του ἀγωνίστηκε γιά κοινωνική δικαιοσύνη καί ἀγάπη, ὅπως κάποιοι θεωροῦν τόν Χριστό, ἀλλά ἔφερε στόν κόσμο τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μέ τόν λόγο του, προπάντων ὅμως μέ τό πάθος, τόν σταυρό καί τήν ἀνάστασή του ἔσωσε τόν ἄνθρωπο ἀπό τήν ἁμαρτία καί τόν θάνατο.

Ἡ Παναγία μας εἶναι ἡ γυναίκα ἡ ὁποία, φέρνοντας στόν κόσμο τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ ἐξύψωσε τό γυναικεῖο φύλο καί ἡ γυναίκα ἀναγνωρίζεται πλέον ὡς ἰσότιμη μέ τόν ἄνδρα, παραμε-

ρίζοντας ὁποιεσδήποτε ὑποτιμητικές, ἀκόμη καί ἐξευτελιστικές ἀντιμετωπίσεις πρός τό πρόσωπο τῆς γυναίκας. Ἡ γυναίκα ἀπό σκεῦος ἡδονῆς, ὑποταγῆς καί δουλείας, στό πρόσωπο τῆς Θεοτόκου παίρνει τήν ἁρμόζουσα τιμή, ἀναγνωριζόμενη ὡς πρόσωπο, κατ᾽ εἰκονα Θεοῦ δημιουργημένη, ὅπως ὁ ἄνδρας, καί ἔτσι καί αὐτή ἔχει τό δικαίωμα καί τή δυνατότητα νά ζήσει μέ ἀξιοπρέπεια καί ἐλευθερία ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας στή νέα ἐν Χριστῷ ζωή.

Ἡ Παναγία, ὡς μήτηρ Θεοῦ, ὅπως ἀπαραίτητα σημειώνουμε σέ κάθε ἁγία της εἰκόνα μέ τά ἀρχικά «ΜΗΡ-ΘΥ», μέ τήν κοίμησή της δέν ἐγκατέλειψε τόν κόσμο, (σύμφωνα μέ τήν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας) ἀλλά παριστάμενη στόν θρόνο τοῦ Θεοῦ μεσιτεύει καί δέεται ἐκτενῶς (συνεχῶς) πρός τόν Υἱό της γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Παναγία μας εἶναι ἡ καταφυγή, ἡ παραμυθία, ἡ ἐλπίδα, τό στήριγμα καί ἡ βοήθεια τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Στίς δυσκολίες καί στά προβλήματά μας τήν καλοῦμε ἀμέσως σέ βοήθεια καί αὐτή, ὡς Γοργοεπήκοος, σπεύδει νά προσφέρει τή μητρική ἀγάπη καί βοήθειά της. ❖

Ὁ ἔπαινος τῶν ἀνθρώπων ἀφήνει κάποια πίκρα μέσα στήν καρδία μου, κι ἡ κατηγορία γιά μία στιγμή μέ θλίβει, ἀλλά ὕστερα μέ κάνει ταπεινότερο καί πιό κοντά στό Θεό.

Φώτης Κόντογλου

Μελαγχολία εἶναι ἡ ἀξόδευτη ἀγάπη

Μάρως Βαμβουνάκη

Ἀπό παντοῦ ἀκοῦς χείλη πικρά νά συμπεραίνουν πώς δέν ὑπάρχει συναίσθημα, δέν ὑπάρχει φιλία, δέν ὑπάρχει ἐμπιστοσύνη, ἀξίες, φιλότιμο. Οἱ ἄνθρωποι παραπονιοῦνται πώς δέν τούς ἀγαποῦν. Εἶναι ἐξάρτηση νά περιμένεις ἀπό τούς ἄλλους νά σοῦ χαρίσουν τήν ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη ὄντως εἶναι ἡ μεγάλη πλήρωση τῆς ὕπαρξης, ἀλλά μόνο ὅταν πρόκειται γιά ἀγάπη πού δίνεις. Ὅσο κι ἄν ἀγαπιέσαι, τό ἀνικανοποίητο θά ἐπιμένει ζοφῶδες στήν καρδιά, ἄν αὐτή ἡ καρδιά δέν μπορεῖ νά ἀγαπήσει.

Γεμίζουμε μονάχα ἀπ᾽ τήν ἀγάπη πού ἐμεῖς δίνουμε, ἀπό τήν πίστη πού ἀσκοῦμε, ἀπό ὅσα δικά μας χαρίζουμε. Ἀκόμη κι ἡ ψυχή διά τῆς ἀπωλείας της κερδίζεται. Εἶναι μοίρα ἤ ἐλεύθερη ἐπιλογή ἡ ἱκανότητά μας στό συναίσθημα; Πρέπει νά εἶναι ἐλεύθερη ἐπιλογή, γι᾽ αὐτό καί ἡ καρδιά εἶναι διαρκῶς θυμωμένη μέ τόν μίζερο ἑαυτό μας πού τή στενεύει. Κι ἄν εἶναι δύσκολο νά βρίσκουμε ἀγάπες, εἶναι πολύ πιό δύσκολο νά ἀγαπᾶμε· προϋποθέτει μεταστροφή τῆς ἐγωιστικά ἐκπαιδευμένης προσωπικότητάς μας κάτι τέτοιο. Ὅσο τήν ἀρνούμαστε τή μεταμόρφωση, ἡ ἐπιδημία τῆς ἀνίας καί τῆς κατάθλιψης ἐξαπλώνεται, σάν φάντασμα στοιχειώνει τή ζωή μας. Λέγεται πώς: "Μελαγχολία εἶναι ἡ ἀξόδευτη ἀγάπη…" ❖

Η ΓΑΛΗΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀρχιμ. Σωφρόνιου Μιχαηλίδη

Ὅπου νά πᾶς στό Ὄρος, συνατᾶς μίαν ἀπέραντη γαλήνη, μία βαθειά σιωπή. Ἐδῶ δέν ἔχεις τούς ἀπελπιστικούς θορύβους τῶν σημερινῶν πόλεων. Ἐδῶ βασιλεύει ἀπόλυτη ἡσυχία. Πόσο, ἀλήθεια, τό χρειάζεται αὐτό ὁ σημερινός ἄνθρωπος, πού ζεῖ διαρκῶς μέσα στό ἄγχος, στό θόρυβο καί στήν κίνηση! «Σχολάσατε καί γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος», λέγει ἡ Γραφή, καί πράγματι!

Ἄν δέν ἀφήσουμε τό νοῦ μας γιά λίγο ἐλεύθερο, ἀπερίσπαστο ἀπό τίς μέριμνες καί τίς κοσμικές φροντίδες, δέν μποροῦμε νά πλησιάσουμε τό Θεό. Χρειάζεται νά «σχολάσωμεν» γιά λίγο. Ὅταν κανείς ζήσει μερικές μέρες σ᾽ αὐτό τόν ἥσυχο μοναστηριακό τόπο, μακριά ἀπό τήν ἔνταση τῆς βιοπάλης, τότε καταλαβαίνει τό νόημα τῆς «ἡσυχίας», πού τόσο ὕμνησαν οἱ μοναχικοί καί ἀσκητικοί πατέρες.

Στό θόρυβο τοῦ κόσμου εἶναι δύσκολο νά βρεῖς τό Θεό. Ἐδῶ, Τόν συναντᾶς σέ κάθε σου βῆμα. Ἐδῶ περιορίζεις τήν ἐξωστρέφειά σου καί συμμαζεύεις τόν νοῦ σου στό «ταμεῖον» σου. Τότε, ἡ ψυχή σου ἀρχίζει νά ἐπανευρίσκει τόν ἄγνωστο ἑαυτό της κι ἡ καρδιά σου ἀρχίζει νά διαιθάνεται τήν ἐντός ἡμῶν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμα καί ἡ ἄψυχη φύση, πού σέ περιβάλλει, ἀρχίζει νά ἀποκτᾶ ἕνα καινούργιο, πνευματικό νόημα.

Καταλαβαίνεις τότε πόσο πολύφθογγη εἶναι ἡ σιωπή, πού βασιλεύει τριγύρω σου: Ὅλα ἀρχίζουν νά σοῦ μιλοῦν γιά τό Θεό. Ἀρχίζεις νά προσέχεις ἀκόμη καί τά πιό ταπεινά λουλουδάκια καί νά στέκεσαι ἐκστατικός μπροστά στήν ὀμορφιά τους. Τά δένδρα, οἱ θάμνοι, τά πουλιά πού τραγουδοῦν, τά χλωροπράσινα δάση, τά ρυάκια κι οἱ βρύσες, ἀκόμα καί οἱ ἀγριόβατοι καί τά βράχια καί τό κύμα πού κτυπᾶ τά βράχια, ὅλα ἀρχίζουν νά ἀποκτοῦν μιάν ἀσυνήθιστη ὀμορφιά, πού πρίν δέν εἶχες προσέξει. Ὅλα, τό καθένα μέ τή δική του φωνή, σέ βεβαιώνουν γιά τήν παρουσία Ἐκείνου, πού ἐδημιούργησε τά πάντα «καλά λίαν». Στό φόντο, ὅπου καί νά πᾶς, πάντα ὁ Ἄθως, ἀγέρωχος, ἐκτεινόμενος συνεχῶς πρός τά ἄνω: Σύμβολο μιᾶς ἀτέρμονης πορείας πρός τόν κόσμο τ᾽ οὐρανοῦ. ❖

ΡΩΜΑΪΙΚΟ ΗΘΟΣ

Μητροπολίτη Λεμεσοῦ Γέροντα Ἀθανασίου

Ἕνα ἀπό τά πρῶτα ἔργα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ ἦτο νά κτίσει σχολεῖο, γιά νά οἰκοδομήσει τούς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του.

Νομίζω εἶναι πολύ βασικό σημεῖο αὐτό, γιατί μᾶς δείχνει τή φιλοσοφία καί τή στάση τοῦ Κυπριανοῦ ἀπέναντι στό ἐθνικό πρόβλημα. Ὁ Κυπριανός ἤθελε νά φτιάξει ἀνθρώπους ἐλεύθερους, ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι θά μποροῦσαν, ἀφοῦ ἦταν οἱ ἴδιοι ἐλεύθεροι, νά ἀποκτήσουν καί ἐλεύθερη πατρίδα. Γιατί πίστευε ὅτι δοῦλος ἄνθρωπος, κι ἐλεύθερη πατρίδα νά ἔχει, θά τήν ὑποδουλώσει καί ὅτι ἡ ἐλευθερία δέν εἶναι μόνο γεωγραφική, ἀλλά, πρωτίστως, γεγονός τό ὁποῖο συντελεῖται μέσα στό εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, στό ὁποῖο συντελοῦν ἡ γνώση τῆς ἱστορίας καί τῆς θεολογίας. Αὐτό σημαίνει Ρωμιοσύνη καί ρωμαίικο ἦθος.

Ἡ Ρωμιοσύνη εἶναι γέννημα τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τῆς ἑλληνικῆς παράδοσης. Ὁ Ρωμιός καί οἱ πατέρες μας ἦσαν ἄνθρωποι μεγάλης ὑπομονῆς καί, ἐπειδή εἶχαν ὑπομονή, δέν ἔκαναν λάθη, γιατί δέν ἐβιάζοντο. Εἶχαν ὑπομονή, γιατί πίστευαν ὅτι αὐτός πού πιστεύει δέν βιάζεται καί δέν πανικοβάλλεται καί δέν ἀγχώνεται. Αὐτός πού δέν πιστεύει, αὐτός ἀγχώνεται καί βιάζεται καί πανικοβάλλεται καί ὁπωσδήποτε κάνει πολλά λάθη.

Προχωρώντας, βλέπουμε αὐτό τόν ἄνθρωπο, τόν ἀρχιεπίσκοπο, ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του, καί τοῦ πρότειναν νά γλυτώσει τόν ἑαυτό του, αὐτός νά ἀρνεῖται. Δέν εἶναι παράδοξο ὅτι ἕνας Τοῦρκος τοῦ πρότεινε νά γλυτώσει τόν ἑαυτό του κι αὐτός νά ἀρνεῖται. Ὅπως καί ὅταν ἕνας Τοῦρκος τοῦ πρότεινε νά πάει στά προξενεῖα τῆς Λάρνακας καί νά σωθεῖ. Ὁ Κυπριανός δέν ἦταν ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἤθελε νά ζήσει. Γιατί, ὅπως λέει κάποιος, «ἕνας Ρωμιός δέν μαθαίνει μόνο νά ζεῖ, ἀλλά προπάντων μαθαίνει νά πεθαίνει». Ὁ Κυπριανός ἤξερε νά πεθαίνει, γιατί ὁλόκληρη ἡ ζωή του ἦταν ἡ ὑπέρβαση τοῦ θανάτου, ἦταν ἡ πορεία του μέσα στήν αἰωνιότητα. Γι᾽ αὐτό τόν λόγο ἀρνήθηκε νά διαφύγει, ἔμεινε ἐκεῖ πιστός καί παρέμεινε στό χῶρο τόν δικό του, μέ ἀξιοπρέπεια καί ἀρχοντιά, χωρίς νά τρομάξει, χωρίς νά σκεφτεῖ τίποτε τό ὁποῖο μποροῦσε νά τοῦ προσάψει μομφή.

ΝΑΙ, ΘΑ 'ΧΩ ΗΜΗΜΕΣ

Κλαίρης Ἀγγελίδου

Στήν Κύπρο τοῦ 2002, ὅλα πωλοῦνται καί γίνονται ἀπεριόριστες συναλλαγές αἰσθημάτων, ὁραμάτων, ἱστορικῶν γεγονότων, βιωμάτων. Λίγο κράτησε ὁ καιρός τῆς θλίψης, τοῦ ἀγώνα καί τῶν ὁραμάτων. Πιθανόν ἀπό τό 1974-1978. Δέν ξέρω, ἄν μερικοί ἐνέδωσαν λίγο ἀργότερα, ἀπό κάποιες βέβαια συγκυρίες ἀκούσιες. Ἔκτοτε ἀποφασίσαμε ὅτι πρέπει νά ἐπιβιώσουμε συναλλαττόμενοι, πωλοῦντες γῆ καί ἀξίες, χωρίς τύψεις, χωρίς περιττούς περιορισμούς καί ἀναστολές.

Ἄρχισε ὁ καιρός τῶν «Ὀλβίων». Εἰσέβαλαν εἰς αὐτήν τήν γῆ τῶν Ἁγίων καί τῶν ἡρώων τόσα «χρήσιμα πράγματα». Χρηματιστήριο, ναρκωτικά, βρισιές, ἔξυπνοι πλαστογράφοι, κλεπταποδόχοι, ὑπάλληλοι πού κλέβουν τήν κρατική μηχανή, ἀγοραπωλησίες κάθε λογῆς ἀνάλογα μέ τήν ἀντοχή τοῦ καθενός, μεγάλες ἤ μικρές, μικρῆς διάρκειας ἤ μακρόχρονες. Τό χρῆμα ἔρρευσε ἄφθονο ἀπό πωλήσεις κτημάτων, ὁραμάτων καί κάποιων ἄλλων συναφῶν εἰσροῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐπενδύουμε ... ἐπενδύουμε ... ἄργυρον καί χρυσόν. Ταξιδεύουμε παντοῦ, κουβαλώντας τή σχετική ἐπιφάνειά μας, χωρίς διαφάνεια. Πουλοῦμε τή γλώσσα μας, τήν ἱστορία μας. Ἀκόμη δέν πουλήσαμε τά παιδιά μας. Εἶναι τό μόνο πού μᾶς δένει μέ τόν τόπο, πού τόν μαγάρισαν οἱ ξένοι καί τόν ξεπλένουν «οἱ φίλοι» μέ φτηνῆς ἀξίας μυρωδικά. Τουλάχιστον νά ἦταν ἀληθινό μύρο αὐτό πού τόσο τεχνηέντως

μᾶς προσφέρουν. Μιλοῦμε γιά παγκοσμιοποίηση, ἄρα τί μᾶς χρειάζεται ἡ ἱστορία;

Πάντοτε αὐτοί πού δέν εἶχαν ἱστορία, ἤθελαν νά καταστρέψουν αὐτούς πού εἶχαν. Ἀπό τά πανάρχαια χρόνια, ἡ Ἑλλάδα βρέθηκε μέσα στή «μέγγενη», γιατί εἶχε ἱστορική συνείδηση, γιατί ὁ Ἕλληνας ἤθελε νἆναι πρόσωπο ὄχι μάζα.

Μά γίνεται τώρα στά χρόνια τῆς παγκοσμιοποίησης καί τῶν ἀποσβέσεων, νἄχει κανείς «πρόσωπον», νἄχει ἱστορία, νἄχει ἥρωες πού ἀνέβηκαν στήν ἀγχόνη τραγουδώντας τούς ὕμνους τῆς ἐλευθερίας καί ὕμνους θρησκευτικούς γιά τούς δήμιούς τους, πού τούς ὁδηγοῦσαν στήν ἀγχόνη; Γίνεται; Σᾶς ἐρωτῶ; Ὄχι, δέν γίνεται. Πρέπει νά ἐκλείψουν αὐτά. Ἐδῶ μιλοῦμε γιά ἰσοπέδωση, γιά ἐπαγγελματίες «μπογιατζῆδες» πού μέ τεράστια πινέλα σβήνουν τά πάντα. Θ᾽ ἀφήσουν κάτι τέτοιο;

Θ᾽ ἀφήσουν νά διδάσκεται στά σχολεῖα ὁ ἀγώνας τῆς ΕΟΚΑ, ὅ,τι λαμπρότερο ἔχει ὁ τόπος αὐτός, καί πού δέν θά ὑπῆρχε, ἄν ἐκεῖνα τά ἀμούστακα παιδιά δέν ἔχυναν τό αἷμα τους; Θ᾽ ἀφήσουν τίς φλόγες τοῦ Μαχαιρᾶ καί τοῦ Ἀχυρώνα, τώρα πού διαθέτουν ἑλικόπτερα καί ἀεροπλάνα πού μεταφέρουν μεγατόνους νεροῦ; Καί καλά αὐτοί, ἀλλά οἱ ἄλλοι, οἱ «δικοί μας»;

Ὁμολογῶ ὅτι περίμενα λίγο ἀργότερα τό τεράστιο σύννεφο τῆς παγκοσμιοποίησης στό χῶρο μας. Φαίνεται, ὅμως, ὅτι ἔχουμε τήν πρωτιά. Γιά χάρη ψεύτικων οὐτοπιῶν κάποιων πού βαυκαλίζονται μέ μηδαμινῆς ἀξίας προθέσεις καί προσθέσεις, πρέπει ν᾽ ἀπαρνηθοῦμε τούς ἑαυτούς μας, τήν πολιτιστική μας παράδοση. «Μύθοι» λένε. Πρέπει νἄμαστε «πραγματιστές», ὄχι οὐτοπιστές. Καί λοιπόν; Κάποιοι «σοφοί» λένε, πρέπει νά τ᾽ ἀπαρνηθοῦμε. Νά ἀπαρνηθοῦμε τό 1955; Κι ὁ Γρηγόρης κι ὁ Μάτσης, κι ὁ Φώτης Πίττας κι ὁ Μιχαήλ Γιωργάλλας, κι ὁ Εὐαγόρας; Ναί, λένε, νά τά ἀπαρνηθοῦμε. Νά ξεχάσουμε τό 1974; Κι οἱ ἀγνοούμενοι κι οἱ ἐγκλωβισμένοι, καί ὅλοι ἐμεῖς πού φύγαμε μέ τά ροῦχα πού φορούσαμε καί πορευτήκαμε στήν προσφυγιά; Νά ξεχάσουμε, λέν. Ἐδῶ ἔρχεται παγκοσμιοποίηση - καινούργιο φροῦτο κι ἐσύ θἄχεις μνῆμες!

Ἔ, ναί, λοιπόν, θἄχω μνῆμες. Ὄχι μνῆμες μίσους, γιατί δέν μπορῶ νά μισῶ. Ἀλλά θἄχω ἱστορική συνείδηση. Εἶναι βαθύτατο χρέος γιά τούς νέους πού ζοῦν, γιά τά παιδιά μας, καί μνημόσυνο γιά ὅσους πρόσφεραν τή ζωή τους γιά τήν ἐλευθερία αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ναί, θἄχω Μνῆμες… ❖

(Ἀπό τό περιοδικό ΕΥΘΥΝΗ, Ἀπρίλιος 2002)

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Κυριάκου Χαραλαμπίδη

Ἄμμόχωστος, δέν σημαίνει, φυσικά, μιά πόλη χωσμένη στήν ἄμμο, ἤ «ὁλάκερη μιά πόλη μές στό κρατητήριο», καταπῶς λέω σ᾽ ἕνα στίχο μου, ἀλλά ἀκριβῶς ἡ ἀνάληψη τῆς πόλης καί ἡ τοποθέτησή της στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ὅπου κανένα βέβηλο χέρι δέν θά μποροῦσε πιά νά τήν ἀγγίσει.

Ἄχραντη καί ἀμόλυντη, ὡσάν τήν ἄνω Σιών τῆς Ἀποκάλυψης τοῦ Ἰωάννη.

Ἔγραψα γιά τήν πόλη ἕνα βιβλίο προσδοκώντας νά περισώσω τόν μαθηματικό της τύπο καί συνάμα νά ὑψώσω πάνω ἀπό αὐτήν μία προστατευτική αἰγίδα πού ν᾽ ἀποτρέπει κάθε κακό.

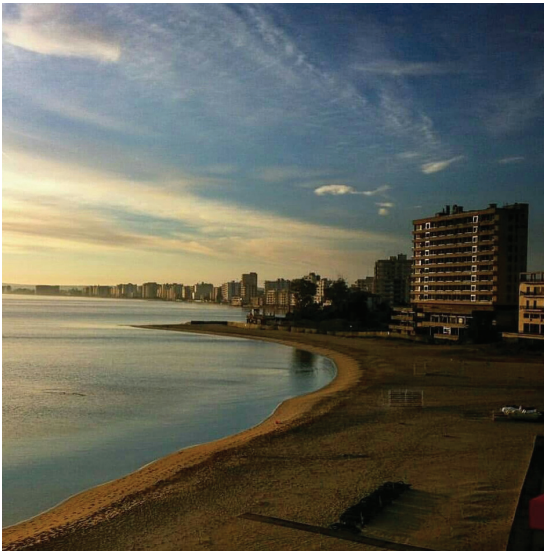

Πάσχισα ἐπίσης νά ἀποδώσω τήν ἀνθρωπογεωγραφία τοῦ συγκεκριμένου χώρου καί μέσω αὐτοῦ ἕνα εὐρύτερο συμβολισμό γιά ὅλη τήν κατεχόμενη πατρίδα.

Εἶδα τήν πόλη ὡς ὅραμα, πέρα ἀπό τό κέλυφός της γιά τό ὁποῖο μιλοῦν οἱ πολιτικοί μας. Εἶδα τήν

ψίχα της καί τήν ψυχή της, εἶδα τήν ἔγερση καί τήν ἀνάστασή της, χωρίς νά παρορῶ λάθη, ἀσχήμιες, παλινωδίες, ἀλλά καί ζητήματα πού σχετίζονται μέ τήν ὑπαρξιακή διάσταση τοῦ ἀνθρώπου.

Τί ἄλλο νά σᾶς πῶ γιά τήν Ἀμμόχωστο; Μήν ἀνοίγετε τό κουτί μέ τά ἀρώματα. ❖

✻ Ἡ ἐπισημότερη ὥρα τοῦ χριστιανοῦ εἶναι ἡ ὥρα τοῦ Βαπτίσματος, κατά τήν ὁποία γίνεται ἡ υἱοθεσία ἀπό τό Θεό.

✻ Ἡ ἱερότερη στιγμή τῆς ζωῆς του εἶναι ἡ τῆς Θείας Κοινωνίας.

✻ Ἡ εὐτυχέστερη ὥρα τοῦ πιστοῦ ἀγωνιστῆ εἶναι ἡ τοῦ θανάτου, κατά τήν ὁποία ἀπολαμβάνει τήν μακαρίαν αἰωνιότητα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ❖

Καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας

ΑΓΙΟΛΟΓΙΟ

Τῇ 25ῃ τοῦ μηνός Ἰουλίου μνήμη τῆς Ὁσίας Ὀλυμπιάδας τῆς Διακόνισσας

Ἡ Ὀλυμπιάδα ἔζησε στά χρόνια τῶν Πατριαρχῶν Νεκταρίου καί Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (395 μ.Χ.). Ὁ πατέρας της Ἀκοῦνδος εἶχε τό ἀξίωμα τοῦ κόμητος. Κατ᾽ ἄλλους ὅμως ὀνομαζόταν Σέλευκος.

Ἡ Ὀλυμπιάδα εἶχε μεγάλη σωματική ὡραιότητα, εὐφυΐα, παιδεία, καί πολλά πλούτη. Παντρεύτηκε τόν ἔπαρχο Κωνσταντινούπολης Νευρίδιο, ἀλλά αὐτός μετά ἀπό λίγο χρόνο πέθανε καί ἔτσι ἡ Ὀλυμπιάδα ἔμεινε χήρα σέ πολύ μικρή ἡλικία. Ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος προσπάθησε νά τήν πείσει νά πάρει δεύτερο ἄνδρα, κάποιο ἀξιωματοῦχο Ἐλπίδιο. Αὐτή ὅμως, τιμώντας τή μνήμη τοῦ ἄντρα της καί φλεγόμενη ἀπό τόν πόθο νά ὑπηρετήσει τήν Ἐκκλησία μέ τά πλούτη της, ἀπέρριψε τό δεύτερο γάμο. Ἀφοσιώθηκε λοιπόν στό μέγα ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντινούπολης Ἰωάννη τό Χρυσόστομο καί γεμάτη ἐνθουσιασμό ἔδωσε στήν ἀρχιεπισκοπή του χιλιάδες χρυσά νομίσματα καί κτήματα.

Μέσα στήν Ἐκκλησία εἶχε τόν τίτλο τῆς Διακόνισσας. Ἵδρυσε μάλιστα καί μοναστήρι, κοντά στό ναό τῆς ἁγίας Εἰρήνης. Ἀργότερα, ὅταν ὁ Χρυσόστομος ἐξορίστηκε, ἡ Ὀλυμπιάδα ἔπεσε σέ βαθύ πένθος. Γιά νά τήν παρηγορήσει ὁ μέγας ἱεράρχης, τῆς ἔστειλε ἀρκετές ἐπιστολές (σώζονται 17).

Πέθανε ἐξορισμένη στή Νικομήδεια, μόλις 50 ἐτῶν, λίγο μετά ἀπό τό θάνατο τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

ΓΙΑΤΙ Η ΣΙΩΠΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἰωάννου Χελιδόνη

Ὑπάρχουν κάποιες στιγμές, ἀπελπιστικά μοναχικές στή ζωή τοῦ κάθε ἀνθρώπου ὅπου ἡ ζωή φαντάζει φάρσα, παιγνίδι χωρίς νόημα καί σκοπό. Ρωτᾶς καί ἡ ἀπάντηση: σιωπή. Θυμώνεις καί ἀναλογίζεσαι γιατί ὁ Πάνσοφος ἐπέλεξε ὡς τρόπο διαλόγου τή Σιωπή. Ἡ μόνη ἀπάντηση θαρρῶ πώς εἶναι τά λόγια ἑνός σοφοῦ: πώς ὁ Θεός παίζει μαζί μας ἕνα παιχνίδι ἀθῶο καί παλιό, παίζει μαζί μας τό κρυφτό καί ἡ Σιωπή δέν εἶναι παρά τό παράπονό του ὅτι λίγοι ψάχνουν νά τόν βροῦν. ❖